

"ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי"

תורת רשב"י בזוהר הקדוש היא משער הנ' הכנה לגאולה כשתורה חדשה מאתי תצא!

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

"ללמוד חמש דפין בזוהר בכל יום והוא תועלת גדול ותיקון גדול לנפש"

צריך נסיון, ובגלל שעתידים ישראל לטעום מעץ החיים שהוא אותו ספר הזהר, יצאו בו מן הגלות ברחמים, ויתקיים בהם ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר."

נמצינו למדים ממאמר זה שני יסודות איתנים: א) שורש החידושים בזוהר הקדוש הוא מבינה שהיא בבחינת "עץ החיים", והיא נקראת אימא עלאה שממש נמשך אור התשובה, ב) בזכות הלימוד בזוהר הקדוש נזכה לצאת מהגלות ברחמים, ונרחיב בביאור הדברים שיהיה שוה לכל נפש.

שורש התשובה מעולם הבינה אימא עלאה

ידוע ומפורסם כי בינה הנקראת אימא עלאה היא עולם התשובה, ומקור הדבר בזוהר הקדוש (פרשת לך לך עט): "נשמתא אתערא בתשובה דאתקרי בינה". וכן מבואר עוד ברעיא מהימנא (פרשת נשא קכב): "פקודא דא היא מצות תשובה ודא איה בינה". וזהו שאמר הנביא (ישעיה ו י'): "ולבבו יבין ושב ורפא לו". כי על ידי שאדם מתדבק במדת בינה בבחינת: "ולבבו יבין", הוא זוכה להמשיך משם אור התשובה: "ושב ורפא לו".

בזכות הזוהר הקדוש יתעוררו ישראל בתשובה

לכבוד ל"ג בעומר יומא דהילולא של הרשב"י ברצוננו להתבונן על מה שמצינו בזוהר הקדוש (פרשת נשא קכד), כי רעיא מהימנא שהיה נשמת משה רבינו אמר לרשב"י, שבזכות הלימוד בזוהר הקדוש ששרשו מבינה הנקראת אימא עלאה יזכו ישראל לצאת מן הגלות ברחמים, וזה לשון קדשו:

"והמשכילים יבינו (דניאל יב י'), מסטרא דבינה דאיהו אילנא דחיי, בגינייהו אתמור (שם שם ג) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר מן זוהרא דאימא עלאה תשובה, באלין לא צריך נסיון, ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי, ויתקיים בהון (דברים לב יב) ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר."

והנה הדברים בתרגום ללשון קודש:

"והמשכילים יבינו, מצד הבינה שהוא עץ החיים, עליו נאמר והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, באותו חיבור שלך שהוא ספר הזהר מהזוהר של אם העליונה תשובה, באלה לא

שבחסרון נסתלקתי מן העולם, ועד עכשיו טמונים היו בלבי להיכנס בהם לעולם הבא, וכך סידרתי לכם, רבי אבא יכתוב, ורבי אלעזר בני יעמול, ושאר החברים ירחשו בלבם."

מעתה אומר ה"בני יששכר" כי השמחה גדולה בל"ג בעומר יום פטירת הרשב"י, כי ביום זה נתן רשב"י רשות לתלמידו רבי אבא לכתוב את הסודות המבוארים בזוהר הקדוש, נמצא כי יום זה הוא בבחינת מתן תורה של תורת הנסתר. וזהו רמז הכתוב (תהלים קיט יח): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". פירוש, ג"ל הוא רמז על ל"ג בעומר שבו הנחיל רשב"י תורת הנסתר לדורות עולם, וביום זה מסוגל שיגלה הקב"ה עיני האדם לראות נפלאות חלק הסוד שבתורה. לפי זה מוסיף ה"בני יששכר" לבאר (שם סימן ג):

"מנהג ישראל תורה הוא להדליק נרות ומאורות ביום זה, לכבוד האור כי טוב שמתחיל להתנוצץ ביום זה היקר ל"ג בעומר, ט"ב ימים קודם מתן תורה, ולכבוד נשמת מאור התורה בוצינא קדישא אשר נתגלה ביום הזה, וביום הזה עלה לשמי מרומים והוא יומא דהילולא דיליה לאור נסע ונלך, לכבוד ספרו הקדוש זהר המאיר ומבהיק מסוף העולם ועד סופו, והוא מאיר לנו בגלותנו עד כי יבא משיח צדקנו".

לקראת ל"ג בעומר יומא דהילולא של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, דבר בעתו מה טוב להתבונן מעט מזעיר בגדולת רשב"י ובקדושת הזוהר הקדוש, וזה יצא ראשון מה שהעיד רשב"י על עצמו (סוכה מה:): "אמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי, יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין". וצריך להבין מדוע דוקא רשב"י היה לו כח כזה לפטור את כל העולם כולו מן הדין.

עוד ראוי להתבונן במה ששינו בגמרא (גיטין סז א): "אמר רבי שמעון לתלמידיו, שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא". ופירש רש"י: "שנו מדותי, למדו תורתו, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא, בחרתם ותרומתם מתוך עקרי משניותיו של רבי עקיבא". וצריך להבין עומק כוונת רשב"י, במה שהגדיר את תורתו בתואר "תרומה" מתרומות מידותיו של רבי עקיבא.

שינו בירושלמי (סנהדרין פ"א ה"ב): "אמר רבי בא, בראשונה היה כל אחד ואחד ממנה את תלמידיו, כגון רבי יוחנן בן זכאי מינה את רבי אליעזר ואת רבי יהושע, ורבי יהושע את רבי עקיבא, ורבי עקיבא את רבי מאיר ואת רבי שמעון, אמר [רבי עקיבא], ישב רבי מאיר תחילה, נתכרכמו פני רבי שמעון, אמר לו רבי עקיבא, דייך שאני ובוראך מכירין כוהן". וצריך להבין איך הצליח רבי עקיבא להרגיע את דעתו של רבי שמעון בר יוחאי באמרו: "דייך שאני ובוראך מכירין כוהן".

ל"ג בעומר היום שנכתב בו הזוהר הקדוש

כדי לבאר כל זה פתח דברינו יאיר במה שביאר ה"בני יששכר" (א"י מאמר ג סימן ב) הטעם לשמחה הגדולה בל"ג בעומר: "הנה יום הזה ל"ג בעומר יומא דהילולא דרבי שמעון בן יוחאי בו ביום עלה לשמי מרומים", והוסיף לבאר בדברי קדשו כי עיקר השמחה הוא, על פי המבואר בזוהר הקדוש באדרא זוטא (פרשת האזינו רפז): כי ביום פטירתו צוה רשב"י לתלמידו רבי אבא, לכתוב את כל הסודות והגנוזי נסתרות שנתגלו לו, למען ישאר ברכה מהאור הגנוז כי טוב השמור לנו ולבנינו עד ביאת המשיח:

"אמר רבי שמעון, הא השתא שעתא דרעותא הוא, ואנא בעינא למיעל בלא כסופא לעלמא דאתי, והא מלין קדישין דלא גליאן עד השתא בעינא לגלאה קמי שכנתא, דלא יימרון דהא בגריעותא אסתלקנא מעלמא, ועד כען טמירין הוו בלבאי, למיעל בהו לעלמא דאתי, וכך אסדרנא לכו, רבי אבא יכתוב, ורבי אלעזר ברי ילעי, ושאר חבריאי ירחשו בלבביהו".

בתרגום ללשון קודש:

"אמר רבי שמעון, הרי עתה שעת רצון היא, ואני רוצה להיכנס בלא בושה לעולם הבא, והרי הדברים הקדושים שלא גלית עד עתה אני רוצה לגלות בפני השכינה, שלא יאמרו

ובדרך הפשט הכוונה בזה על פי מאמרם (סוטה ג.): **"אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות"**. הרי מבואר כי שורש החטא הוא מחמת שנסתלקה ממנו בינתו ונכנס בו רוח שטות, כי אם היה מתבונן בבינתו היה מבין, איזו שטות היא לקרוץ וחומר למרוד במלך מלכי המלכים הקב"ה, לכן שורש התשובה הוא שיזכה אדם לאור הבינה, כדי שיוכל לגרש בה את רוח השטות שבקרבו בבחינת: **"ולבבו יבין ושב ורפא לו"**.

ומצינו על כך רמז נאה בדברי ה"עבודת ישראל" להמגיד הקדוש מקוניץ זי"ע (יום שני של פסח ד"ה מיום הביאכם): **"נראה לפרש על דרך הפסוק (איוב כח כח) יראת ה' היא חכמה וסור מרע בינה, פירוש מי שהוא סר מרע ועושה תשובה, הוא בינ"ה בן י"ה כדכתיב (דברים יד א) בנים אתם לה' כו"**.

והנה בינה עולם התשובה נקראת אימא עלאה, כמבואר בזוהר הקדוש (פרשת קדושים פה.): **"ואל תטוש תורת אמך דא היא בינה"**. וכן מבואר עוד (פרשת אחרי עח.): **"מסטרא דאימא בינה אתקרי"**. ומצינו על כך רמז בכתוב (משלי ב ג): **"כי אם לבינה תקרא"**.

והביאור בזה בדרך הפשט על פי מה שפירש רש"י בשם רבי משה הדרשן (במדבר יט כב): **"משל לבן שפחה שטינף פלטין של מלך, אמרו תבא אמו ותקנח הצאוה"**. על כן מדת **"בינה"** שממנה יורד אור התשובה על ישראל כדי לכפר על עוונותם נקראת **"אימא עלאה"**, כי הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מתלבש כביכול בבחינת: **"תבא אמו ותקנח הצואה"**.

הנה כי כן זהו שאומר רעיא מהימנא לרשב"י על הקדושה של ספר הזוהר: **"בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזוהר מן זוהרא דאימא עלאה תשובה"**. כלומר רשב"י זכה לגלות בזוהר הקדוש חידושי תורה מעולם הבינה שהיא אימא עלאה עולם התשובה, ולכן בזכות לימוד הזוהר הקדוש נשפע לישראל אור התשובה מעולם הבינה.

לימוד הזוהר תיקון לנפש אפילו אם אינו מבין

על פי האמור נשכיל להבין מה שכתב המקובל האלקי מהרי"א מקמארנא זי"ע ב"נתיב מצותיך" (נתיב התורה שביל א אות לא):

"וראוי לקבוע עצמו ללמוד חמש דפין בזוהר בכל יום, והוא תועלת גדול ותיקון גדול לנפש, להאירה ולזככה ולתקנה, ולכלות קוצים מדות רעות ותאוות רעות, לזכות בנועם השם, והוא מרפא ותיקון לחטאים ופשעים של הנפש, וכן נתן מרן האר"י תיקון לבעל תשובה, שיאמר חמשה דפין זוהר או תיקונים בכל יום, וכך נהג מורי ורבי דודי הקדוש מוהר"ר צבי [הירש מזידיטשוב]".

והנה מה שהביא בשם האר"י כן הביא הגה"ק החיד"א ב"שם הגדולים" (מערכת ספרים ערך בהירי אות לג): **"כתבו גורי האר"י זצ"ל שלימוד הזוהר הוא תיקון גדול להאיר הנפש ולקדשה, והרב זצ"ל [הוא רבינו האריז"ל] נתן תיקון לבעל תשובה ללמוד חמשה דפין של זוהר בכל יום, אף דלא ידע מאי קאמר, דקריאתה זו הילולא להאיר הנפש ולתקנה"**.

וכן כתב החיד"א עוד ב"עבודת הקודש" (מורה באצבע סימן ב אות מד) בתוספת ביאור:

"לימוד ספר הזוהר מרומם על כל לימוד, בשגם לא ידע מאי קאמר, ואף שיטעה בקריאתו, והוא תיקון גדול לנשמה, לפי שהגם דכל התורה שמותיו של הקב"ה, מכל מקום נתלבשה בכמה סיפורים, ואדם הקורא ומבין הספורים נותן דעתו על פשט הפשוט, אבל ספר הזוהר הן הסודות עצמן בגלוי, והקורא

יודע שהם סודות וסתרי תורה, אלא שאינו מובן מקוצר המשיג ועומק המושג".

ולפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שסודות התורה בזוהר הקדוש הוא מבינה עולם התשובה כמאמר רעיא מהימנא: **"בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזוהר מן זוהרא דאימא עלאה תשובה"**, על כן על ידי הלימוד בלשון הזוהר הקדוש למרות שאינו מבין הדברים לעומקם, עם כל זאת הוא גורם להאיר את אור התשובה מבינה אימא עילאה לטהר את הנפש מכל סיג ופגם.

בזכות הזוהר הקדוש יגאלו ישראל ברחמים

בדרך זו נשכיל להבין המשך דברי רעיא מהימנא, כי בזכות הלימוד בזוהר הקדוש יצאו ישראל מן הגלות ברחמים: **"ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי"**. וכן מצינו בתיקוני זוהר (תיקון ו כג): כי אליהו הנביא אמר לרשב"י:

"וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חבורא דילך, כד יתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא, ובגיניה (ויקרא כה י) וקראתם דרוו בארץ". פירוש: **"וכמה בני אדם למטה יתפרנסו**

שגזרותיו קשות, כדי שיחזרו בתשובה מתוך דינים ועונשים ולא מתוך רחמים. מעתה מבואר היטב מדוע לימוד הזוהר הקדוש מקרב את הגאולה מתוך רחמים, כי לימוד הזוהר שמקורו מבינה עולם התשובה מעורר אותנו לתשובה שלימה, ובזכות זה נזכה לגאולה מתוך רחמים.

וזהו שאמר רעיא מהימנא לרשב"י: **"בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזוהר מן זוהרא דאימא עלאה תשובה, באלין לא צריך נסיון"**, בזכות הזוהר אין צריך נסיון הגלות שיעמיד עליהם הקב"ה מלך קשה כהמן, **"ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי"**, כי יתעוררו בתשובה בכח לימוד הזוהר הקדוש, **"ויתקיים בהם ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר"**, שלא יצטרך הקב"ה להעמיד עליהם מלך כהמן שעשה עצמו אל נכר בארץ.

הגאולה העתידה בכח נ' שערי בינה

לפי האמור נראה לבאר ביתר שאת כוחו של התנא האלקי רשב"י, לקרב את הגאולה על ידי חיבור הזוהר הקדוש שהוא מבינה אימא עלאה, על פי מאמר הזוהר הקדוש (ח"א רסא):

על מקרא שכתוב (מיכה ז טו): **"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"**, כי בתורה נזכרו חמישים פעמים יציאת מצרים, כנגד חמישים שערי בינה שהוציא הקב"ה עמהם את ישראל ממצרים, [וכבר טרחו הרמ"ק ב"פרדס רמונים" (שער יג), והגר"א בביאורו לתיקוני זוהר (תיקון לב עו):]. לכוון החשבון של נ' פעמים יציאת מצרים שבתורה].

ומבאר הזוהר הקדוש כי כמו שהוציא הקב"ה את ישראל ממצרים בחמישים שערי בינה, כן יגאל הקב"ה לעתיד לבוא את ישראל על ידי חמישים שערי בינה, וזהו פירוש הפסוק: **"כימי צאתך מארץ מצרים"** על ידי נ' שערי בינה, כן לעתיד לבוא **"אראנו נפלאות"** - נפלאות היא אותיות נ' פלאות, שיגאל הקב"ה את ישראל על ידי גילוי נ' פלאות שערי בינה.

ויש לבאר בזה מאמרם (יומא פו:): **"גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה"**. כי על ידי תשובה מעוררים את עולם התשובה מבינה אימא עלאה שיש בה נ' שערי בינה, שעל ידם יגאל הקב"ה את ישראל בבחינת: **"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"** - נ' פלאות.

מעתה יתבאר ביתר שאת דברי רעיא מהימנא: **"בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזוהר מן זוהרא דאימא עלאה תשובה... יפקון ביה**

מן גלותא ברחמי", כי מאחר שהזוהר הוא ניצוצי אור מהזוהר של בינה אימא עלאה עולם התשובה, נמצא כי על ידי לימוד הזוהר הקדוש מעוררים נ' שערי בינה שעל ידם יגאל הקב"ה את ישראל ברחמים.

רשב"י השיג שער הנ' מרבי עקיבא רבו

בדרך זו במסילה נעלה להביע רעיון חדש ברתת ובזיע, כי סודות התורה שגילה רשב"י והטמינם ברימו בתוך הזוהר הקדוש, שכתבם רבי אבא בל"ג בעומר יום פטירתו של רשב"י, אשר כפי שלמדנו מדברי רעיא מהימנא הם מבינה אימא עילאה, הנה הם בעצם הארה משער הנ' של חמישים שערי בינה, שהוא נעלם ונסתר מעין כל חי אפילו ממשה רבינו, כמבואר בגמרא (ר"ה כא:): **"חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד, שנאמר ותחסרהו מעט מאלקים"**.

אלא שיש לתמוה על זה פליאת הגמרא (נדה סב:): **"רבי לא שנה רבי חייא מנא ליה"**, כלומר אם משה רבינו לא השיג שער הנ' איך השיגו רשב"י. ונראה לבאר הענין בזה על פי מה שמצינו במדרש (במד"ר יט ו): **"דברים שלא נגלו למשה נגלו לרבי עקיבא וחביריו, וכל יקר ראתה עינו, זה רבי עקיבא וחביריו"**. ופירש רבי שמואל ויטאל ב"שער מאמרי רוז"ל" (סוף מסכת שבת אות ג), כי משה רבינו לא השיג שער הנ' אבל רבי עקיבא השיג גם שער הנ'.

ומצינו על כך פרפרת נאה בדברי הגה"ק החיד"א ב"בבש לפי" (מערכת מ אות טו) בשם ה"לב אריה" (פרשת חקת אות ג), כי דבר זה רמזו בלשון המדרש: **"וכל יקר ראתה עינו, זה רבי עקיבא"** - כ"ל בגימטריא נ' שערי בינה, הוא היקר שראתה עינו של רבי עקיבא. הנה כי כן לא נפלאת היא לומר כי התנא רבי עקיבא מסר את סודות התורה משער הנ' לרשב"י תלמידו, וביום פטירתו מסרם לרבי אבא שיכתוב הדברים ברמז גדול בזוהר.

ואין לתמוה מדוע אם כן זכה רק רשב"י לגלות סודות התורה בזוהר ולא רבי עקיבא עצמו שממנו קיבל רשב"י את שער הנ', כי כבר גילה לנו רבינו האריז"ל יסוד גדול ב"שער מאמרי רשב"י" (על הזוה"ק פרשת משפטים ק): וזה לשון קדשו:

"דע כי נשמות הצדיקים יש מהם מבחינת אור המקיף ויש שהם מן האור הפנימי, וכל אותם שהם מצד האור המקיף יש בהם כח לדבר בנסתרות וסודת התורה דרך כיסוי והעלם גדול, כדי שלא יובנו אלא למי שראוי להבינם. והנה רשב"י ע"ה היתה נשמתו מצד האור המקיף, ולכן היתה בה כח להלביש הדברים ולדורשן באופן שאף אם ידרשם לרבים לא יבינום אלא מי שראוי להבינם.

ולכן ניתן לו רשות לכתוב ספר הזוהר, ולא ניתן רשות לרבותיו או לראשונים אשר קדמו לו לכתוב ספר בחכמה הזאת, עם היות שודאי היו יודעים בחכמה הזאת יותר ממנו, אבל הטעם הוא שלא היה בהם כח להלביש הדברים כמוהו, וזה מה שאמר בריה דיוחאי ידע לאסתמרא ארחוי, ובזה תבין גודל העלם ספר הזוהר אשר כתב רשב"י, שאין כל מוחא ומוחא יכול להבין דבריו".

הרי שכתב דברים מפורשים: **"עם היות שודאי היו יודעים בחכמה הזאת יותר ממנו"**, ונראה שכוונתו על רבי עקיבא רבו שהיה גדול ממנו בתורת הנסתר, כמו שהעיד רשב"י עצמו במאמר שהזכרנו לעיל: **"שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא"**, אלא שעם כל זאת ניתנה רשות רק לרשב"י לגלות תורת הנסתר, משום שהיה מסוגל להלביש את הדברים.

תורתו של רשב"י היא תרומה אחד מחמישים

ועתה בא וראה כי על פי האמור יפתח לנו פתח להבין דבריו הנפלאים של רשב"י שאמר לתלמידיו: **"שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא"**. ופירש רש"י: **"שנו מדותי, למדו תורת"**. ויש לומר הביאור בזה על פי מה שמצינו חידוש גדול ב"אוהב ישראל" להרה"ק מאפטא זי"ע (פרשת תולדות על הפסוק ויזרע יצחק בארץ ההוא), כי תרומה רומז על שער הני, והנה הדברים בלשון קדשו:

"והנה אמרו חכמינו ז"ל (ר"ה כא): **חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולם היו ידועים למשה רק אחד לא השיג שנאמר ותחסרהו מעט מאלהים, ואלו הני' שערי בינה הם בכל חלקי הבריאה, ואפילו בצומחים בכל אחד כמוס כח ושכל רוחני מכל הני' שערי בינה, ואולי שעבור זה שיעור תרומה גדולה הוא תרי ממאה היינו אחד מחמשים**.

כמו בנו"ן שערי בינה העליונים הרוחניים יש שער אחד, שאינו מתגלה לשום אחד מבני אדם, ואפילו למשה רבינו ע"ה רבן של כל הנביאים, כמו כן בכל הדברים אשר כמוס בהם כוחות מכל הני' שערי בינה כמו תבואה וכדומה לזה, אמרה התורה להפריש חלק אחד מחמשים ויהיה קודש לה', דוגמת שער החמשים אשר הוא קודש קדשים וטמיר ונעלם וגנוז מבני אדם".

הנה כי כן יאיר לנו להבין דברי רשב"י לתלמידיו: **"שנו מדותי"**, ופירש רש"י: **"למדו תורת"**, היינו הסודות הטמונים בזוהר הקדוש, ומפרש הטעם לכך: **"שמדותי תרומות"**, כי אני זכיתי להשיג שער הני' שהוא בבחינת **"תרומה"** אחד מחמישים, ומפרש מנין זכה לזה: **"מתרומות מידותיו של רבי עקיבא"**, שזכה להשיג שער הני'. [ראה לקמן מה שהבאנו בשם המקובל האלקי מהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע רמז הכתוב: **"ואת גולן בבשן למנשי"**, מוכח גם כן שתורת הנסתר היא משער הני'].‏

מה מאד יומתק לפרש בזה רמז הכתוב: **"גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך"**. וכבר הבאנו בשם ה"בני יששכר" כי **"גל עיני"** הוא רמז על ל"ג בעומר אותיות **ג"ל**, שבו הנחיל רשב"י תורת הנסתר לדורות עולם, ועל כך התפלל המשורר האלקי: **"גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך"**. אך לפי האמור יש לומר כי זהו שרמז בתיבת **"נפלאות"** שהיא אותיות **נ' פלאות**, שנזכה להשיג תורת הנסתר של רשב"י שהוא משער הני'.

כיון שבאנו לידי כך ירווח לנו להבין מה שהבאנו בשם הירושלמי: **"אמר [רבי עקיבא], ישב רבי מאיר תחילה, נתכרכמו פני רבי שמעון, אמר לו רבי עקיבא, דיך שאני ובוראך מכירין כוחך"**. הביאור בזה כי רבי עקיבא הושיב את רבי מאיר לפני רבי שמעון, משום שרבי מאיר עסק בעיקר בתורת הנגלה שהיא שוה לכל נפש.

אבל תורת רשב"י בזוהר הקדוש הוא משער הני' הנעלם ונסתר מעין כל חי, מלבד בני עליה כרשב"י וחביריו ויחידי סגולה בכל דור ודור, לכן הושיבו אחרי רבי מאיר לרמז שראוי להסתיר תורתו, כי לא כל מי שרוצה ליטול את השם יבוא ויטול. וזהו שהרגיע רבי עקיבא את דעתו של רשב"י שהושיבו אחרי רבי מאיר: **"דייך שאני ובוראך מכירין כוחך"**. כלומר הלא רק הקב"ה ורבי עקיבא השיגו שער הני' שנתגלה לרשב"י.

המתקת הדינין על ידי נ' שערי בינה

בדרך המלך נלך לבאר לפי זה מה שהעיד רשב"י על עצמו: **"יכולני לפטור את כל העולם כולו מן הדין"**, על פי יסוד נפלא שהביא הגה"ק רבי אלכסנדר מקאמארנא [אביו של הרה"ק מהרי"א מקאמארנא] זי"ע בספר "זכרון דברים" בתחילת הספר:

"שמעתי אחד קדוש מדבר, הוא הרב הגדול מו'ה שמעון אשכנזי מדאברמיל, פירוש על מה שנאמר בפייט (לאל עורך דין) לגולה עמוקות בדין, היינו כשהקב"ה רואה ח"ו שדינים מתגברים על ישראל, מתחיל לגלות רזין דאוריית והדינים בטלין.

ואמר אחי מוה"ר צבי [הירש מזידיטשוב זי"ע] [ואת] גולן בבשן למנשי (דברים ד מג), כלומר אם רואה הקב"ה שהשטן מתחיל... להשכיח זכותן של ישראל, ויהיה פירוש למנשי כמו (בראשית מא נא) נשני אלקים את כל עמלי... אזי הקב"ה ברוב רחמיו מגלה [נ' שערי בינה] דהוא ראש תיבות בש"ן, ואזי הדינים נמתקים.

והנה הבנתי מדברי קדשו של אחי הני', שדוקא על ידי פנימיות התורה נמתקים

רק על ידי גילוי שער הני', כמו שרמז המקובל האלקי מהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע בכתוב: **"ואת גולן בבשן למנשי"**, הקב"ה מגלה בש"ן נוטריקון **נ' ש'ערי בינה "למנשי"**, כשמתעורר המקטרג הרוצה להשכיח זכותם של ישראל, ומוזה יש לנו גם כן הוכחה ברורה שתורת הנסתר היא משער הני'.

ועתה בא וראה מה שמצאתי מרגניתא טבא מקור נאמן ב"מאור עינים" (פרשת נשא ד"ה ולהבין), כי המתקת הדינין היא דוקא על ידי שער החמישים מנ' שערי בינה, והנה הדברים בלשון קדשו:

"ולהבין איך נתקנים הדינין בשרשם, גם מהו הלשון מסטראה דינין נפקין, כי הנה יש חמישים שערי בינה, והמ"ט שערים הם נקראים סטראה, ושם הוא מקום מוצא הדינים. וזהו (משלי כה כו) **צדיק מט לפני רשע, מ"ט הם המ"ט שערים כנ"ל ששם הוא אחיזת הדינים, אבל בשער הני' שהוא נקרא אין, שם הוא רחמים גמורים ואין שם דין כלל, ולכן כשמעלים הדינים אל שער האי"ן נתקנים, כמאמר הבעש"ט נבג"מ כי בדבר שאין לו שטח אינו שייך שבירה"**.

ויש לרמז ענין זה בכתוב (איכה ב יג): **"כי גדול כים שברך מי ירפא לך"**. פירוש, כאשר שברך הוא גדול בהתעוררות הדינין מצד

רבי עקיבא זכה להשיג שער הני' שלא השיג משה רבינו: "וכל יקר ראתה עינו" - כ"ל בגימטריא נ'

רשב"י השיג שער הני' מרבי עקיבא רבו וניתנה לו רשות להלביש הדברים בתוך מאמרי הזוהר הקדוש

רשב"י: "שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא". תרומה היא אחד מחמשים רומז לשער הני' מהרצ"ה מזידיטשוב: "ואת גולן בבשן למנשי",

הקב"ה מגלה בש"ן נוטריקון נ' ש'ערי בינה כדי להמתיק הדינים

רשב"י אמר: "יכולני לפטור את כל העולם כולו מן הדין",

בזכות הזוהר הקדוש שהוא משער הני'

המקטרגים והמשטיינים כמו שהיה בקריעת ים סוף, העצה על כך היא: **"מי ירפא לך" - מ"י בגימטריא נ' הוא ירפא לך**, כאשר ימשך שער הני' הממתיק כל הדינין.

הנה כי כן יאיר לנו להבין מתק לשונו של התנא האלקי רשב"י אשר העיד על עצמו: **"יכולני לפטור את כל העולם כולו מן הדין"**, שהרי כפי מה שנתבאר משנתו הטהורה בזוהר הקדוש שהיא מבינה אימא עלאה, היא בעצם משער החמישים של נ' שערי בינה, אשר יש בכוחו לבטל כל הדינין ולהמית כל המקטרגים, על כן לו נאה ולא יאה לומר: **"יכולני לפטור את כל העולם כולו מן הדין"** בזכות גילוי שער הני'.

וזהו שאמר רעיא מהימנא לרשב"י: **"ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי"**, כי בזכות העסק בזוהר הקדוש שהוא משער הני' יתמתקו כל הדינין ויכרתו כל המקטרגים, ובזכות זה נזכה לצאת מן הגלות ברחמים.

רשב"י זכה לסודות התורה שיתגלו רק בביאת המשיח

על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מה שמצינו בתיקוני זהר (הקדמה א.), כי רשב"י

וחביריו זכו לגילוי סודות התורה שלא יתגלו עד ביאת המשיח:

"פתח ואמר והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגומר, והמשכילים אלין רבי שמעון וחבריא, יזהירו כד אתכנשו למעבד האי חבורא, רשותא אתיהיב להון ולאליהו עמהון ולכל נשמתין דמתיבתאן לנחתא בינייהו ולכל מלאכיא... לגלאה לון רזין טמירין דלא אתיהיב רשו לגלאה לון עד דייתי דרא דמלכא משיחא:

ובתרגום ללשון קודש:

"פתח ואמר והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגומר, והמשכילים אלו רבי שמעון וחבריא, יזהירו כאשר נתקבצו לעשות אותו חיבור [התיקוני זוהר], רשות ניתנה להם ולאליהו עמםם ולכל הנשמות של הישיבות לרדת ביניהם ולכל המלאכים... לגלות להם סודות גנוזים, שלא ניתנה רשות לגלות להם עד שיבוא הדור של מלך המשיח".

וכן מצינו עוד בתיקוני זוהר (תיקון טז מב.) כי רשב"י אמר לרבי אלעזר בנו: **"הא ודאי אתגליא לי מה דלא ידענא עד השתא, ולא עתיד לאתגליא עד יומין דייתי מלכא משיחא"**. פירוש: **"הרי ודאי שנתגלה לי מה שלא ידעתי עד עתה, ואינו עתיד להתגלות עד הימים שיבוא מלך המשיח"**.

ונראה לבאר הענין בזה על פי מאמר הנביא (ישעיה נא ד): **"כי תורה מאתי תצא"**. ודרשו חז"ל במדרש (ויק"ר יג ג): **"אמר הקב"ה תורה חדשה מאתי תצא"**. וצריך להבין ענין התורה חדשה שיגלה לנו הקב"ה לעתיד לבוא. ויש לומר הביאור בזה על פי הידוע כי שער החמישים מנ' שערי בינה יתגלה רק לעתיד לבוא בביאת המשיח.

ומקור הדבר ב"פרי עץ חיים" (שער הברכות פרק ב): **"סוד הני' דני' שערי בינה שנעלם ממשה, ולעתיד נאמר (ישעיה נב יג) הנה ישכיל עבדי, בסוד לא כן עבדי משה, בסוד לקדושים אשר בארץ המ"ה, דהיינו ישיגו כל הני' שערי בינה שבגימטריא המ"ה"**.

מעתה יש לומר כי תורה חדשה שילמד הקב"ה לישראל הוא שער הני' שיתגלה רק לעתיד לבוא בביאת המשיח. והנה מצינו במדרש (ילקוט שמעוני ישעיה כו רמז תכט) כי מלך המשיח ילמד את התורה חדשה לישראל:

"עתיד הקב"ה להיות יושב בגן עדן ודורש, וכל הצדיקים יושבים לפניו, וכל פמליא של מעלה עומדים על רגליהם, וחמה ומזלות מימינו של הקב"ה, ולבנה וכוכבים משמאלו, והקב"ה יושב ודורש תורה חדשה שעתיד ליתן על ידי משיח".

ויש לרמז ענין זה בתואר משי"ח נוטריקון **מ'שיח י'גלה ש'ער ח'מישים**. הנה כי כן מבואר היטב דברי הזוהר הקדוש כי רשב"י זכה לסודות התורה שלא יתגלו עד ביאת המשיח, הכוונה בזה על הגילוי משער הני' שיתגלו רק לעתיד לבוא בבחינת: **"תורה חדשה מאתי תצא"**.

נשכיל להבין בזה מה שאמר רעיא מהימנא לרשב"י: **"ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי"**, כי בזכות העסק בזוהר הקדוש שהוא משער הני' מהתורה החדשה שיגלה לנו הקב"ה לעתיד לבוא, אנו מקרבים בכך את הגאולה העתידה שאז יקיים בנו הקב"ה: **"תורה חדשה מאתי תצא"**. נסיים בתפלת הפייטן האלקי: **"תורתו מגן לנו, היא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב בעדינו, אדונינו בר יוחאי"**.